

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Факультет № 2
Кафедра цивільно-правових дисциплін

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ДИПЛОМНИХ РОБІТ
ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Одеса 2016

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін
Протокол від 06 березня 2016 року № 13.

Обговорено та схвалено на засіданні вченої ради факультету № 2 Одеського
державного університету внутрішніх справ.

Протокол від « ____ » _____ 2016 року № ____.

Автор:

Церковна О.В., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільно-
правових дисциплін ОДУВС

ЗМІСТ

Вимоги до дипломних робіт	4
1. Загальні вимоги до дипломних робіт	4
2. Основні етапи підготовки та захисту дипломних робіт	5
2.1. Вибір теми дипломної роботи	5
2.2. Складання плану роботи та його погодження з науковим керівником	6
2.3. Структура дипломної роботи	7
2.4. Технічні вимоги до оформлення дипломної роботи	10
2.5. Підготовка дипломної роботи до захисту та її захист	12
Критерії оцінювання дипломної роботи	15
Додатки	17

ВИМОГИ ДО ДИПЛОМНИХ РОБІТ

1. Загальні вимоги до дипломних робіт.

Дипломна робота - це навчально-наукове дослідження студента, яке виконується на завершальному етапі навчання в ОДУВС. Підготовка і написання дипломної роботи передбачають: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних знань і практичних умінь зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних завдань, пов'язаних з питаннями наукового тлумачення правових норм, правозастосування та практичною діяльністю.

Теоретичний та практичний рівень дипломної роботи повинен свідчити про вміння студента самостійно вивчати, аналізувати та узагальнювати навчальний, статистичний, нормативний та практичний матеріал. Тобто, результатом виконання роботи є самостійна праця автора з глибокого вивчення та аналізу законодавства, методичних та літературних джерел за темою, з теоретичного обґрунтування основних положень розглянутої проблеми та вміння вирішувати проблеми, які виникають у практиці.

Для цього в процесі виконання дипломної роботи студент повинен використати усі види матеріалів: навчальних, науково-теоретичних, інформаційно-практичних, нормативних та статистичних видань (підручники, навчальні посібники, періодичні видання, відповідну нормативно-правову базу, матеріали виробничої практики, статистичні дані), з посиланням у тексті на використані ним джерела. Зібраний матеріал оформлюється у дипломній роботі відповідно до наведених вимог.

Дипломна робота повинна включати:

- обґрунтування актуальності теми роботи і виділення значення розглянутих питань для практичної діяльності правознавця;

- історичний огляд і характеристику сучасного стану вирішення поставлених питань в теорії і практиці;

- чітке визначення мети, поставлених в роботі завдань;

- положення роботи, що ґрунтується на знаннях чинного законодавства, інших нормативних актів, наукової та навчальної літератури, матеріалах практики, а також особистому досвіді, отриманому в період виробничої практики;

- обґрунтовані згідно поставленим завданням висновки, сформульовані рекомендації практичного характеру, що базуються на аналізі викладених в роботі положень;

- посилання на використану літературу, законодавство й інші матеріали;

- список літератури, який оформлюється згідно чинних стандартів та рекомендацій.

Дипломна робота, з одного боку, має узагальнюючий характер, оскільки є своєрідним підсумком підготовки студента, з іншого - самостійним науковим дослідженням студента в обраній галузі правознавства, у виконанні якого можуть бути зацікавлені установи, організації або підприємства. При цьому студент упорядковує накопичені наукові факти, аналізує існуючі

теоретичні положення, висловлює власну думку щодо їх наукової цінності або практичного значення, своє критичне ставлення до існуючих думок і пропозицій у літературі.

Зміст роботи повинен мати вигляд, який дозволяє визначити, наскільки повно відображені положення, що містяться у ній, висновки і рекомендації, їх новизну та значення. Сукупність отриманих у такій роботі результатів повинні свідчити про наявність у її автора початкових навичок науково-дослідницької роботи в окремій галузі правознавства.

До написання дипломних робіт допускаються лише ті студенти, які виконали всі вимоги навчального плану, пройшли і захистили переддипломну практику. Дипломна робота виконується українською мовою.

Дипломна робота – це твір, який будується на думках, ідеях, поглядах самого студента. Думки інших авторів використовуються лише як обслуговуючий, допоміжний засіб щодо думок самого дипломника (магістранта).

Не допускається виконання дипломних робіт шляхом переписування їх з якогось одного джерела, або шляхом компіляції з різних джерел. Такі роботи не підлягають зарахуванню і направляються на доопрацювання.

2. Основні етапи підготовки та захисту дипломних робіт.

2.1. Вибір теми дипломної роботи

Тематика дипломних робіт розробляється на кафедрі цивільно-правових дисциплін. Підготовлена робота повинна бути актуальною і відповідати вимогам державного стандарту та перспективам розвитку законодавства. Студенту надається право вибрати тему дипломної роботи з числа визначених кафедрою цивільно-правових дисциплін, або запропонувати свою - ініціативну тему, з обґрунтуванням доцільності її розробки.

Тематика дипломних робіт щорічно оновлюється і корегується з урахуванням новацій у законодавстві, юридичній практиці, науково-дослідницькій роботі, побажань організацій і установ - замовників випускників, а також рекомендацій екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти.

Вибір теми - це серйозний та відповідальний етап у процесі наукової роботи. Тема дипломної роботи може бути запропонована самим студентом, але вона має бути пов'язана з тематикою наукової та методичної роботи кафедри цивільно-правових дисциплін. В кінці кожного навчального року кафедрою цивільно-правових дисциплін готується орієнтовний перелік тем дипломних робіт, які доводяться до відома студентів у вересні випускного курсу.

У більшості випадків дипломні роботи повинні мати пошуковий характер.

Назва дипломної роботи має бути стислою, конкретною, відповідати спеціальності та суті дослідженої проблеми, вказувати на предмет і мету

дипломного дослідження. Іноді для більшої конкретизації до назви можна додати невеликий підзаголовок.

У назві не бажано використовувати ускладнену, узагальнюючу чи псевдонаукову термінологію. У назві треба уникати слів «Дослідження...», «Аналіз...», «Вивчення...», «Питання...».

Слід пам'ятати, що основним критерієм вибору теми дипломної роботи є науковий інтерес студента, його бажання розвинути свої знання у конкретній галузі права, цей вибір повинен бути результатом власних роздумів та ідей, які виникли в результаті особистих спостережень, вивчення теорії та читання періодичних видань професійної спрямованості.

Тематичний напрям дипломної роботи повинен також враховувати матеріали практики, оскільки **наявність** у такій роботі **аналітичного розділу** із використанням матеріалів конкретної правової ситуації є **обов'язковою частиною**. Студентам заочної форми навчання рекомендується обирати тему дипломної роботи відповідно до профілю діяльності за місцем роботи (для працюючих студентів) або за місцем проходження переддипломної практики для більш повного висвітлення проблемних правових питань, які вирішує той чи інший заклад (організація).

Студент може також запропонувати власний варіант теми, орієнтуючись на майбутнє місце роботи і дотримуватись професійної спрямованості фахової підготовки.

Після обрання теми дипломної роботи студент повинен написати заяву на ім'я завідувача кафедри цивільно-правових дисциплін (див. додаток 1) та отримати на кафедрі завдання на дипломне дослідження (див. додаток 2).

Студент несе персональну відповідальність за недотримання встановлених строків виконання завдання на дипломне дослідження.

Обрані теми дипломних робіт затверджуються та закріплюються за студентами на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін, наприкінці вересня на останньому (випускному) курсі. В остаточному варіанті теми дипломних робіт затверджуються наказом ректора університету і не підлягають змінам.

2.2. Складання плану роботи та його погодження з науковим керівником.

Після затвердження теми студент складає разом із науковим керівником план, узгоджує перелік необхідних першоджерел і розробляє під його керівництвом індивідуальний план виконання роботи у вигляді "Завдання на дипломну роботу".

Після вибору теми, насамперед, треба визначити певні правові інститути, які будуть розглянуті, ознайомитись з відповідною літературою (тобто вивчити стан проблеми, що розроблятиметься за темою дослідження), а потім визначити напрями, задачі та зміст роботи, на основі чого скласти план дослідження.

План дослідження складається студентом разом із науковим керівником. Робота над планом - це важливий творчий і організуючий

процес. Велике значення має не тільки сам план, а й процес роботи над ним. Залежно від успіху розробки окремих питань у процесі виконання теми, план роботи може уточнюватися.

Складений план дослідження дозволяє систематизувати завдання та зміст дослідження, що виконується студентом, логічно і послідовно викласти основні положення роботи, визначає її структуру і показує зв'язок між усіма розглянутими в ній елементами та окремими проблемами.

Рекомендується скласти розгорнутий план, який складається з розділів та підрозділів. План дослідження на остаточних стадіях (під час оформлення роботи) трансформується у "Зміст" роботи.

2.3. Структура дипломної роботи

Дипломна робота повинна містити:

- титульний аркуш (додаток 3);
- зміст (додаток 4);
- вступ;
- основну частину;
- висновки;
- список використаних джерел (додаток 5);
- додатки (за необхідності).

Титульний аркуш містить:

найменування вищого навчального закладу і кафедри;
прізвище, ім'я, по батькові автора;
назву роботи;
дипломний рівень, на який претендує студент;
науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника;
науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові рецензента роботи;
дату та номер протоколу кафедри, яким затверджено рішення про допуск роботи до захисту в екзаменаційній комісії з атестації здобувачів вищої освіти;
місто і рік.

Зміст.

Зміст подають на початку роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема вступу, висновків до розділів, загальних висновків, додатків, списку використаної літератури.

Вступ.

Розкриває сутність і стан наукової проблеми (задачі) та її значущість, підстави і вихідні дані для розроблення теми, обґрунтування необхідності

проведення дослідження.

У вступі подають загальну характеристику дипломної роботи у такій послідовності.

Актуальність теми. Актуальність і доцільність роботи обґрунтовують таким чином, щоб можливо було зрозуміти, навіщо автор зайнявся вивченням або розробкою обраної теми. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання, оцінку сучасного стану наукової проблеми.

Мета і завдання дослідження. Мета повинна відображати кінцеві прогнозовані результати дослідження. Мета дослідження пов'язана з об'єктом і предметом дослідження, і досягається шляхом вирішення поставлених завдань. Мета не повинна визначатися як аналіз, комплексний аналіз, дослідження тощо.

Для досягнення поставленої мети дослідження студент визначає послідовне виконання відповідних завдань (вивчити, описати, встановити, вдосконалити, розвинути, обґрунтувати, розробити тощо).

Завдання повинні формулюватися точно і конкретно, оскільки їх рішення повинно скласти зміст розділів дипломної роботи.

Об'єкт дослідження – це процес, правове явище або суспільні відносини, що породжують проблемну ситуацію й обрані для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Предмет визначає тему дослідження, тобто, повинен співпадати з назвою теми роботи.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага автора, оскільки предмет дослідження визначає тему дипломної роботи, яка зазначається на титульному аркуші як її назва.

Методи дослідження. Методи використовуються як інструмент, завдяки якому здобувається необхідний фактичний матеріал, досягається обрана мета у роботі. Перераховувати їх треба коротко та конкретно, визначаючи, що саме досліджувалось тим чи тим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Апробація результатів роботи. Вказується, на яких конференціях оприлюднено результати досліджень.

Обсяг вступу дипломної роботи становить 4-6 сторінок.

Основна частина.

Основна частина дипломної роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Кожний розділ починають з нової сторінки. Основному тексту кожного розділу може передувати передмова з коротким описом вибраного напрямку та обґрунтуванням застосованих методів досліджень. Кожний розділ має завершуватися підведенням логічного підсумку. Можливим, але не обов'язковим, є формулювання висновків із стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів, що дає змогу вивільнити загальні висновки від другорядних подробиць.

Виконання „Основної частини” дипломної роботи доцільно починати з вивчення та складання конспекту літератури. Вивчення літератури треба починати з праць, де проблема відображається в цілому, а потім перейти до вузких досліджень. Починати ознайомлення з виданням треба з титульного аркуша, з'ясувавши, де, ким, коли воно було видано. Треба переглянути зміст, який розкриває структуру видання, наповнення його розділів, звернутися до передмови, де розкрито призначення видання, завдань, поставлених в ньому автором.

Читаючи видання, треба уважно стежити за ходом авторської думки, вміти відрізнити головні положення від документів та ілюстративного матеріалу. Часто статті з наукових збірників складні для сприйняття, тому необхідно їх читати кілька разів, намагаючись виділити головну ідею та аргументи, якими автор її доводить. З'ясовуючи це, треба виписати всі необхідні цитати, цифри, факти, умови, аргументи, якими оперує автор, доводячи основну ідею статті.

При написанні дипломної роботи студент повинен обов'язково посилатися на авторів і джерела, з яких запозичив матеріали або окремі результати. Чим ширше і різноманітніше коло джерел, які він використовував, тим вищою є теоретична та практична цінність його дослідження.

Використання запозиченого матеріалу без посилання на автора та джерело (коли думки іншого автора видаються за особисті), розглядається як грубе порушення літературної та наукової етики, кваліфікується як плагіат і є підставою для:

-недопущення дипломної роботи до захисту в екзаменаційній комісії (оформлюється рішенням кафедри);

- зняття дипломної роботи з розгляду екзаменаційною комісією, незалежно від стадії проходження без права її повторного захисту.

Основна частина дипломної роботи складається з 2-4 розділів. Зміст розділів повинен відповідати темі дипломної роботи та повністю її розкривати. Назва розділів та підрозділів не повинна співпадати з назвою всієї роботи. Матеріал у розділах повинен викладатись логічно, лаконічно та аргументовано та відповідати вимогам, які пред'являються до дипломних робіт.

Висновки.

У висновках викладають найважливіші наукові та практичні результати, одержані в роботі. У першому пункті висновків коротко оцінюють стан питання. Далі висновки обов'язково мають містити відповіді на всі завдання, поставлені у вступі. Все це дасть змогу авторові засвідчити у висновках, що сформульованої у вступі мети досягнуто. Варто наголосити на окремих важливих здобутих результатах, обґрунтувати їх достовірність, викласти рекомендації щодо їх використання (впровадження).

Дипломна робота, окрім загальних висновків, може містити пропозиції теоретичного і практичного характеру.

Висновки подаються у вигляді окремих лаконічних положень, методичних рекомендацій. Вони повинні мати конкретний характер і не можуть формулюватися у формі анотацій.

Обсяг висновків, як правило, складає 4-5 сторінок.

Список використаних джерел.

Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи.

2.4. Технічні вимоги до оформлення дипломної роботи.

Дипломну роботу друкують за допомогою принтера на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм) через 1,5 міжрядкових інтервали до тридцяти рядків на сторінці, 14-м кеглем, шрифт Times New Roman.

Текст роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – не менше 30 мм, праве – не менше 15 мм, верхнє та нижнє – не менше 20 мм.

Заголовки структурних частин «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «ДОДАТКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ» пишуть по центру симетрично тексту великими літерами. Заголовки підрозділів - по центру симетрично тексту малими літерами (крім першої). Переноси слів у заголовках не допускаються. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з 2-х або більше речень, їх відділяють крапкою. Заголовки підкреслювати не рекомендується.

Кожний розділ слід починати з нового аркуша (сторінки). Підрозділи починають з відступом від попереднього тексту на 1,5 інтервал на тій самій сторінці.

Обсяг основного тексту дипломної роботи (ОС - магістр) 80-90 сторінок тексту (130-180 тис. знаків).

Обсяг основного тексту дипломної роботи (ОКР – спеціаліст) 70-80 сторінок тексту (100-130 тис. знаків).

До загального обсягу роботи не входять додатки, таблиці, тощо.

На останній сторінці студент та науковий керівник повинні поставити підписи проти своїх ПІБ (прізвище, ім'я та по батькові) із зазначенням дати, коли робота в остаточному вигляді була подана на кафедру.

Зброшурована у твердій палітурці дипломна робота подається на підпис завідувачу кафедри цивільно-правових дисциплін. Завідувач кафедри після малого захисту приймає остаточне рішення щодо допуску дипломної роботи до захисту перед екзаменаційною комісією, про що робить відповідну позначку та титульному аркуші із зазначенням дати та номеру протоколу відповідного рішення кафедри.

Особливості оформлення посилань. При написанні дипломної роботи студент повинен посилатися на цитовану літературу, або на ту літературу, звідки взято ідеї, висновки, задачі, питання, вивченню яких присвячена робота. Посилатися слід на останні видання публікацій.

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке є посилання.

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати. Науковий етикет потребує точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Посилання в тексті на джерела можливо оформлювати наступним чином.

- посилання можуть бути оформлені в основному тексті із зазначенням номера джерела зі списку літератури і сторінки, з якої наводиться цитата, наприклад: [3, с. 42]; [12, с. 33];

- при цитуванні теоретичних положень, використанні фактичного матеріалу, даних статистики тощо можливо робити посторінкові виноски; при цьому оформлення виноски повинні відповідати бібліографічному опису джерела у загальному списку використаної літератури. При оформленні виносок треба керуватися вимогами державного стандарту: на кожній окремій сторінці вони починаються з цифри 1; кожна нова виноска починається з абзацу; внизу сторінки вони відокремлюються від тексту рисою і друкуються через 1,5 інтервала; ініціали авторів розміщують після їх прізвищ; назви книг, брошур, газет, журналів, статей у виносках наводяться без лапок, зазначається номер сторінки.

Наприклад, у тексті роботи наводяться "...”1, у виносці — 1. Колосов В. А. Политическая география. Проблемы и методы. — Л.: Нантеа, 1988. — С. 159.

Якщо наступна цитата розміщена на тій самій сторінці з того самого джерела, то виноска оформлюється так: у тексті роботи "...”2, у виносці — 2 Там само. — С. 160.

Список використаних джерел.

Список використаних джерел можна розміщувати: а) в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків; б) в порядку, в якому здійснювалось посилання в тексті роботи або цитування; в) у наступній послідовності (нормативно-правові акти, матеріали практики та спеціальна література):

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України.
2. Міжнародні правові акти (якщо вони використовуються).
3. Закони України.

4. Постанови Верховної Ради України.
 5. Укази і розпорядження Президента України.
 6. Постанови і розпорядження Кабінету Міністрів України.
 7. Накази, інструкції, видані міністерствами та відомствами України.
 8. Акти місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.
 9. Локальні нормативно-правові акти організацій.
- Матеріали практики (судової, господарської, практики правоохоронних органів тощо).*

Спеціальна література

Наукова, навчально-методична, видана українською, російською або іноземними мовами, періодичні видання.

Складання списку використаних джерел наводиться безпосередньо за друкованим текстом роботи. Кожний бібліографічний запис починають з нового рядка з порядковою нумерацією. Літературу розташовують в залежності від обраного порядку розміщення списку використаних джерел (див. вище), спочатку видання українською мовою, потім - іноземною.

Про кожен документ (книжку) подаються такі відомості: прізвище та ініціали автора, якщо книжка написана двома чи трьома авторами, то їх прізвища перераховуються за таким порядком, в якому вони вказані в книжці, повна і точна назва книжки, яка не береться в лапки, підзаголовок, який уточнює назву (якщо він вказаний на титульному аркуші); дані про повторне видання; назва місця видання книжки в називному відмінку.

Кожна група відомостей відокремлюються одна від одної знаком крапка і тире (-.).

Бібліографічний опис роблять мовою документа.

2.5. Підготовка дипломної роботи до захисту та її захист

Малий захист (попередній) *обов'язково проводиться для студентів денної форми навчання* за участю викладачів кафедри цивільно-правових дисциплін. У ході захисту оцінюється готовність роботи в цілому, відповідність змісту роботи її тематиці, ступінь та глибина розробки теми. Студенту ставляться запитання відповідно змісту роботи, які виникають під час захисту, або запитання, які можуть виникнути під час захисту перед екзаменаційною комісією. Заслуховується думка наукового керівника про якість та стан готовності роботи до захисту.

До *малого захисту, який проводиться за 2-4 тижні до терміну проведення захисту дипломних робіт перед екзаменаційною комісією*, робота подається не зброшурованою, без рецензії. Цей захист передбачає пошук недоліків, які були допущені студентом у ході виконання дипломної роботи та надання рекомендацій стосовно їх усунення. За результатами попереднього захисту, кафедрою приймається рішення про можливість допуску відповідної дипломної роботи до захисту перед екзаменаційною

комісією, яке оформлюється протоколом.

За результатами малого захисту дипломна робота може бути:

1. Рекомендована до захисту;
2. Рекомендована до захисту за умов усунення недоліків, виявлених під час малого захисту. Остаточна рекомендація роботи до захисту в цьому випадку надається науковим керівником;

3. Не допущена до захисту за недотримання основних вимог до змісту та оформлення роботи, а також невиконання завдання на дипломну роботу. В такому разі, науковий керівник складає стислий звіт, в якому зазначає про основні причини невідповідності дипломної роботи встановленим вимогам. Рішення про те, що дипломна робота не може бути допущена до захисту приймається на засіданні кафедри і оформлюється протоколом, виписка з якого подається до екзаменаційної комісії.

Кафедрою цивільно-правових дисциплін проводиться облік дипломних робіт, які пройшли малий захист та були допущені до захисту перед екзаменаційною комісією (у журналі обліку дипломних робіт). Рекомендовані до захисту роботи разом з висновком наукового керівника подаються на підпис завідувачу кафедри.

Рекомендована до захисту дипломна робота (за умов усунення недоліків, виявлених під час малого захисту) повинна бути переплетена (зброшурована), після чого разом із завданням на дипломну роботу та висновком наукового керівника направлена на рецензію.

До захисту студент готує стислу доповідь, в якій слід коротко викласти актуальність теми та основні (найважливіші) результати дослідження. Регламент доповіді визначається екзаменаційною комісією. Доповідь може ілюструватися наочними матеріалами (презентацією).

Перед захистом доцільно ретельно ознайомитись з рецензією, особливу увагу звернути на висловлені рецензентом зауваження і підготувати аргументовані відповіді.

Порядок роботи екзаменаційної комісії регламентовано Положенням про порядок створення та організацію роботи державної екзаменаційної комісії у вищих навчальних закладах України, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 24 травня 2013 року № 584

Процедура захисту включає:

- доповідь студента про зміст роботи;
- запитання членів екзаменаційної комісії до автора роботи;
- виступ рецензента або оголошення рецензії (у разі відсутності рецензента);
- відповіді студента на зауваження рецензента.

Під час захисту дипломної роботи студент зобов'язаний дати вичерпні відповіді на всі питання та зауваження висловлені рецензентом (у рецензії), а також членами екзаменаційної комісії з атестації здобувачів вищої освіти.

Захист дипломних робіт проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії за участі не менш як половини її складу з обов'язковою присутністю голови чи головуючого комісії.

При визначенні оцінки до уваги беруться: якість роботи, рівень наукової та практичної підготовки студента. Екзаменаційна комісія, враховуючи результати захисту дипломних робіт, державних екзаменів та результати навчання студента протягом усього терміну навчання в університеті, приймає рішення про присвоєння студенту-випускнику відповідної кваліфікації.

Захищені дипломні роботи реєструються і здаються до архіву університету, в якому вони зберігаються протягом 5-ти років.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Остаточна оцінка за дипломну роботу виставляється за результатами її захисту перед екзаменаційною комісією з атестації здобувачів вищої освіти. Захист дипломної роботи оцінюється за національною шкалою, за 6-бальною шкалою та за шкалою ECTS.

При виставленні остаточної оцінки за дипломну роботу члени екзаменаційної комісії повинні обов'язково враховувати такі моменти:

- 1) відповідність змісту дипломної роботи вимогам до її написання;
- 2) оцінку дипломної роботи рецензентом;
- 3) відгук наукового керівника дипломної роботи;
- 4) виконання індивідуального графіка написання дипломної роботи;
- 5) захист дипломної роботи її автором перед членами екзаменаційної комісії.

Оцінка			
За національною шкалою	За 6 бальною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	5	90-100	A
Добре	4,5	82-89	B
	4	74-81	C
Задовільно	3,5	64-73	D
	3	60-63	E
Незадовільно	2	1-59	F, FX

Оцінка «**відмінно**» (за системою ECTS – A) може бути виставлена лише у тому випадку, якщо на захисті студент показав вільне і глибоке володіння змістом дипломної роботи, використовував ілюстративний матеріал, точно і повно відповів на всі задані запитання членів екзаменаційної комісії, вільно володіє науковою термінологією.

Оцінка «**добре**» (за системою ECTS –B) виставляється, якщо на захисті студент показав вільне і глибоке володіння змістом дипломної роботи, використовував ілюстративний матеріал, проте, при відповіді на запитання студентом, були допущені незначні неточності, які він не зумів повністю виправити після того, як на них було звернуто увагу з боку членів екзаменаційної комісії, в основному володіє науковою термінологією.

Оцінка «**добре**» (за системою ECTS –C) виставляється, якщо на захисті студент показав, що він в основному володіє змістом дипломної роботи, під час доповіді використовувався ілюстративний матеріал, при відповіді на запитання студентом були допущені незначні неточності, які він однак так і не зумів повністю виправити після того, як на них було звернуто увагу з боку членів екзаменаційної комісії, в основному володіє науковою термінологією. Під час доповіді використовувався ілюстративний матеріал, в якому теж були

деякі помилки та неточності.

Оцінка «задовільно» (за системою ECTS – D) виставляється, якщо на захисті студент показав, що він в основному володіє змістом дипломної роботи, проте, доповідь містить несуттєві помилки. Під час доповіді використовувався ілюстративний матеріал, в якому теж були деякі помилки та неточності. Відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії були не зовсім чітко сформульовані. Деякі наукові терміни студент вживав не за їх точним призначенням.

Оцінка «задовільно» (за системою ECTS – E) виставляється, якщо на захисті студент показав, що він в основному володіє змістом дипломної роботи, проте, доповідь була побудована нелогічно і містить помилки. Під час доповіді використовувався ілюстративний матеріал, в якому теж були деякі помилки та неточності і при коментуванні якого студент наражався на певні труднощі, що важко долав. Відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії були нечітко сформульовані. Деякі наукові терміни студент використовував не за їх точним призначенням.

Оцінка «незадовільно» (F, FX) виставляється, якщо на захисті студент показав, що він не володіє частиною змісту дипломної роботи, його доповідь нелогічна і містить серйозні помилки, а ряд висновків неправильно обґрунтовуються чи взагалі є неправильними. Під час доповіді використовувався ілюстративний матеріал, але змістовно прокоментувати його студент не міг. Відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії були нечіткими і поверховими. Знання наукових термінів незадовільне.

Зразок форми заяви на затвердження теми дипломної роботи

Завідувачу кафедри

(назва кафедри)

(науковий ступінь, вчене звання)

(ПІБ завідувача (начальника) кафедри)

ЗАЯВА

Прошу Вас закріпити за мною дипломну роботу з предмету _____, на тему: _____, та призначити наукового керівника.

Студент групи № ____,
_____ курсу, _____ факультету,
_____ форми навчання

№ контактного телефону

Дата

Підпис

Прізвище, ім'я, по батькові

Зразок форми завдання на дипломне дослідження

Одеський державний університет внутрішніх справ

Інститут, факультет, відділення _____

Кафедра _____

Освітній ступінь _____

Спеціальність _____

(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

“ _____ ” _____ 20__ року

**ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ**

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)
1. Тема роботи _____

керівник роботи _____,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від “ _____ ” _____ 20__ року № _____

2. Строк подання студентом роботи _____

3. Вихідні дані до роботи _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) _____

5. Перелік графічного матеріалу (додатків) _____

6. Консультанти розділів роботи _____

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка

Студент

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Науковий керівник

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Зразок титульного аркушу дипломної роботи

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

Факультет № 2

Кафедра цивільно-правових дисциплін

ТЕМА _____

Дипломна робота

студента ____ курсу
_____ форми навчання
_____ спеціалізації
ПІБ автора роботи

Науковий керівник –

_____ вчене звання
_____ науковий ступінь
ПІБ наукового керівника

Рецензент

_____ вчене звання
_____ науковий ступінь
ПІБ рецензента

Дипломна робота допущена до захисту

„____” _____ 20__ р., протокол № _____

завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін

_____ В.П. Маковій

(підпис)

Одеса – 20_____

Приклад розробки змісту дипломної роботи

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. НАЗВА РОЗДІЛУ	
1.1. Назва підрозділу	7
1.2. Назва підрозділу	18
1.3. Назва підрозділу	27
РОЗДІЛ 2. НАЗВА РОЗДІЛУ	
2.1. Назва підрозділу.....	34
2.2. Назва підрозділу	42
2.3. Назва підрозділу	48
РОЗДІЛ 3. НАЗВА РОЗДІЛУ	
3.1. Назва підрозділу	56
3.2. Назва підрозділу	62
3.3. Назва підрозділу	68
ВИСНОВКИ	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	75
ДОДАТКИ.....	95

Приклад оформлення списку використаних джерел

Нормативно-правові акти.

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141.
2. Європейська ландшафтна конвенція: підписана 20 жовтня 2000 р; ратифікована Верховною Радою України 17 червня 2005 р. // Офіційний вісник України. – 2006. - № 37. – Ст. 2566.
3. Земельний кодекс України: від 18 грудня 1990 р.: у редакції Закону України від 13 березня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. - № 25. – Ст. 354. (втратив чинність з 1 січня 2002 р. на підставі Кодексу від 25 жовтня 2001 р.)
4. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України в редакції від 11 лютого 2010 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2010. - №18. – Ст. 141.
5. Про затвердження Комплексної програми реалізації на національному рівні рішень, прийнятих на Всесвітньому саміті зі сталого розвитку, на 2003-2015 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 р. № 634 // Офіційний вісник України. – 2003. - № 18. – Ст. 847.
6. Про державну реєстрацію садового товариства: лист Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва від 13 жовтня 2004 р. № 7076 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.dkrp.gov.ua. – Назва з екрану.

Матеріали практики.

1. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статті 92, пункту 6 розділу X „Перехідні положення” Земельного кодексу України (справа про постійне користування земельними ділянками): Рішення Конституційного Суду України від 22 вересня 2005 р. № 5-рп/2005 // Офіційний вісник України. – 2005. - № 39. – Ст. 2490.
2. Про практику застосування судами земельного законодавства при розгляді цивільних справ: постанова Пленуму Верховного суду України від 16 квітня 2004 № 7 // Вісник Верховного Суду України. – 2004. – № 6.

Спеціальна література.

1. Бахновська І.П. Співвідношення принципів права з правовими нормами / І.П. Бахновська // Проблеми законності: Республіканський міжвідомчий наук. зб. / [відп. ред. В.Я. Тацій]. –Х.: Нац. юрид. академія України, 2007. – Вип. 87. – С. 11-17.
2. Берлач Н.А. Адміністративно-правові засади формування органічного напрямку у сільському господарстві України: [монографія] / Берлач Н.А. – К.: Видавництво „Новая идеология”, 2010. – 288 с.
3. Номік В. Щодо правової природи земельної частки (паю) / В. Номік, Т. Коваленко // Право України. – 2000. - № 3. – С. 48-53.
4. Шемшученко Ю.С. Що є право? / Ю.С. Шемшученко // Антологія української юридичної думки: у 10 т. – К.: Видавничий Дім „Юридична книга”, 2002-2005. – Т. 10: Юридична думка незалежної України / [упоряд.: В.Ф. Погорілко, І.Б. Ксенко, Н.М. Пархоменко; відп. ред. Ю.С. Шемшученко і В.Ф. Погорілко]. – 2005. – С. 30-46.
5. Ющик А.И. Правовая форма как способ преобразования (реорганизации) институтов государства: дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.01 / Ющик А.И. – К., 1996. – 210 с.
6. Яркіна Т.В. Основы экономики предприятия [Електронний ресурс] / Т.В. Яркіна. – Режим доступу: <http://www.appraiser.ru/info/method/oep/index.htm/>